

A madarak védelmét szolgáló nemzetközi projekt a nagyfeszültségű távvezetékekkel történő ütközések megakadályozására

Sajtóközlemény

Budapest, 2020. november 12.

A jelenlegi éghajlati és környezetvédelmi válság fényében a bolygónkon szenvedő vadon élő állatok védelmének szükségessége minden eddiginél fontosabbá vált. A vadon élő madárfajok számára az egyik legnagyobb fenyegetést az áramütés és az elektromos vezetékekkel való ütközés jelenti, amelyek több ezer olyan pusztulást és sérülést okoznak, amik elkerülhetők lennének. Ezeket a fenyegetéseket szólítja meg a LIFE „Dunai szabad égbolt” (Danube Free Sky) projekt, amely egyedülálló példája a széleskörű, határokon átnyúló együttműködésnek számos európai madárfaj vándorlási útvonala, pihenőhelye és telelőhelye – a Duna folyó mentén. A projekt hivatalosan 2020. szeptember 1-jén indult, és az Európai Unió LIFE programjából kapott támogatást. A projekt megvalósításának több mint 5 éve alatt a 7 országból érkező 15 partner szoros együttműködést kíván kialakítani, valamint a leghatékonyabb megoldásokat alkalmazni a madarakat fenyegető egzisztenciális veszélyek megelőzése érdekében. Ezt az időszakot követően több mint 245 km hosszú, kiemelt prioritású távvezeték láthatósága növekszik majd. Ezenkívül a projekt területén a legveszélyesebb oszlopok közül több mint 3200-at alakítanak át a madarak biztonsága érdekében.

A távvezetékekkel és a közművek egyéb szerelvényeivel való kölcsönhatás okozta madárpusztulást több mint 380 madárfaj esetében dokumentálták, beleértve a kritikus mértékben veszélyeztetett és kockázatoknak kitett madarakat is. A LIFE „Dunai szabad égbolt” projekt területén mintegy 2074 km hosszúságban 8 különböző típusú, a madarakra veszélyes lengővezeték található. A távvezetékek ilyen arányú hatása komoly és nagy jelentőségű veszélyforrás 12 érintett faj telelő és költő/szaporodó populációjára nézve. 23 különleges természetvédelmi területen (Special Protection Area, SPA) és 9 fontos madárlelőhelyen (Important Bird Area, IBA) a madáreltérítők telepítése és a veszélyes oszlopok szigetelése segítségével a projekt MINDEN ÉVBEN megelőzi majd az érintett fajok (és még sok más faj) mintegy 2000 egyedének – vezetékkel történő ütközés és/vagy áramütés miatti – pusztulását vagy sérülését.

A 2020. szeptember 1-jén indult DANUBE FREE SKY LIFE projekt magyarországi partnere a MAVIR Zrt. A projekt a Duna-Ipoly Nemzeti Park és a Fertő-Hanság Nemzeti Park területét keresztező nagyfeszültségű távvezetékek térségében valósul meg. Célja a térség ökológiai megfigyelése annak érdekében, hogy milyen madárfajokra és milyen mértékben jelentenek ütközésveszélyt a távvezetékek. A megfigyelések tanulságai alapján, a projektben tervezett módszerekkel a MAVIR olyan eszközöket (madáreltérítőket) helyez ki a veszélyeztetett szakaszokra, amelyek időben felhívják a madarak figyelmét a veszélyhelyzetre, megteremtve a lehetőséget arra, hogy elkerüljék az ütközést. A projekt két olyan, Dunát keresztező távvezeték-szakasz jelölését is célul tűzte ki, amelyek fokozott veszélyt jelent a vándorló vízimadarak számára.

A projekt része az ideális madáreltérítő eszközök kiválasztása, kipróbálása, és a leoptimalisabb telepítési lehetőségek alkalmazása. A projekt befejeztével több ezer madáreltérítő fogja segíteni a madarak biztonságos vándorlását.

Kérjük, nézzen meg egy rövid [videót](#) a **Youtube-on**, amely a projektpartnereket mutatja be.

További információk:

- A LIFE „Dunai szabad égbolt” projekt – madarak határokon átnyúló védelme a Duna mentén (LIFE19 NAT/SK/001023) – az Európai Unió LIFE programja keretében kapott támogatást.

- A madarak elektromos vezetékkel történő ütközésének és az áramütésnek a megakadályozása nagy jelentőségű, hogy ellensúlyozzuk azokat az egyéb kockázatokat, amelyekkel a veszélyeztetett fajoknak szembe kell nézniük. A Duna menti vízi élőhelyek helyreállítását eddig 16 LIFE projekt keretében hajtották végre. Ennek eredményeként a madarak jobban vonzódnak a helyreállított helyekhez, beleértve az érintett fajokat is. Ezért meg kell akadályozni, hogy ezen területeken az elektromos vezetékek okozzák pusztulásukat.
- A projekt keretében 12 célfaj populációját egységes módszerekkel figyelemmel kísérjük a folyamat során megtett lépések hatékonyságának vizsgálata érdekében. A projekt eredményeként 23 különleges természetvédelmi területen ([Special Protection Areas](#), SPA) és 9 fontos madárlelőhelyen ([Important Bird Areas](#), IBA) csökken az elektromos vezetékeken a madárpusztulás. A különleges természetvédelmi területek részét képezik a [NATURA 2000](#) programnak, mely utóbbi a világ védett területeinek legnagyobb összehangolt hálózata és az EU szárazföldi területének több mint 18% -át, illetve tengeri területének több mint 8% -át foglalja magában. A fontos madárlelőhelyek nemzetközi jelentőségű helyek a madarak és általában a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából, míg a BirdLife International IBA-programjának fő célja a madarak és a biológiai sokféleség szempontjából jelentős helyek hosszú távú megőrzése.
- A Duna – partmenti övezeteivel és folyami élőhelyeivel – ökológiai hálózatokat képez, és gyakran szolgálja jelentős bio-folyosók létrejöttét. Ezen felül az általa képzett folyosó és szomszédos területei több száz madárfajt vonzanak. Évente madarak milliói követik a Duna vonalát tavaszi és őszi vonulásuk során távoli célpontokra és onnan vissza. Csak az Alsó-Duna és a Duna-delta kb. 331 madárfajnak ad otthont, köztük a ritka dalmát pelikánnak, valamint a világ vörösnyakú lúdállománya 90%-ának. E fajok populációi közül sok az elmúlt évtizedekben drámai csökkenésen ment keresztül. Áramütés és/vagy vezetékkel történő ütközés miatt ebben a revirben MINDEN ÉVBEN a parlagi sas, a kerecsensólyom és a dalmát pelikán szaporodó populációjának 20 %-a elpusztul.
- A LIFE „Dunai Szabad Égbolt” projekt egyedülálló példája a széleskörű, határokon átívelő szoros együttműködésnek, amely a 7 országból (Ausztria, Bulgária, Horvátország, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia) származó kedvezményezett felek és egy nem kedvezményezett ország (Németország) között valósult meg, az üzleti magánszektor (8 villamosenergia-ipari és 1 vasúttársaság), valamint természetvédelmet hatóságok, önkormányzatok és nem kereskedelmi célú magánvállalkozások bevonása mellett. A projekt megoldást kínál a vadon élő madárfajokat fenyegető egyik legnagyobb veszélyre – a villanyvezetékkel való kölcsönhatásra.

Bővebb információért látogasson el a projekt weboldalára: www.danubefreesky.eu

Kapcsolat:

Bíró György, biro@mavir.hu +3620 980 4872

Velkei Lilla, velkeil@mavir.hu +3620 253 9077